

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Některé otázky související se smlouvou o úschově

Prvopočátky smlouvy o úschově sahají až do římského práva. V procesu vývoje samotného kontraktu se tento do zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku (dále jen „NOZ“) přetransformoval jako kontrakt konsenzuální, tudíž následkem této „přeměny“ dochází ke vzniku závazku již samotnou účinností smlouvy, a to bez nutnosti předání předmětu úschovy[1] do rukou schovatele[2].

Z ustanovení § 2403 a násl. NOZ plyne povinnost schovatele věc uloženou do úschovy vydat nazpět uschovateli, avšak zákon ve své dikci nijak nepředpokládá možnost převzetí předmětu úschovy třetí osobou. *„Věc se vrací tomu uschovateli, s nímž byla úschova sjednána. Byl-li uschovatelem držitel věci a nikoli vlastník věci, vrací se věc zpět držiteli.“*[3] Jak ale postupovat v případě, že vůle smluvních stran směřuje k vrácení věci třetí osobě a nikoli tomu, kdo věc do úschovy schovateli předal? Domnívám se, že je třeba užít v takové situaci systematického výkladu právního předpisu, resp. se přesunout do obecné části závazkového práva, konkrétně k ustanovení § 1767 a násl. NOZ upravující smlouvu ve prospěch třetího. *„Uschovatelovo právo na vrácení věci má charakter relativního práva vůči schovateli jako jeho dlužníkovi, není projevem věcného práva k uschované věci.“*[4] Z výše uvedeného lze usuzovat na možnost úpravy obsahu smlouvy o úschově tak, aby předmět úschovy mohl být vydán osobě třetí, tedy osobě určené ve smlouvě o úschově ve smyslu ustanovení § 1767 a násl. NOZ. Mám však za to, že samotné ujednání nebude mít následky převodu vlastnického práva na takto určenou třetí osobu, jelikož převzetí *„věci do úschovy nemá za následek změnu držitele vlastnického (příp. jiného) práva k věci; držba zůstává zachována původnímu držiteli, zpravidla uschovateli.“*[5] Sám schovatel je vůči předmětu úschovy pouze detentorem. To však schovateli nebrání domáhat se na základě ustanovení § 1044 NOZ ochrany *„negatorní žalobou i žalobou na vydání věci, je-li rušen v opatrování věci nebo byla-li mu opatrovaná věc bez právního důvodu odňata.“*[6]

V otázkách zániku závazku nenacházím zcela jasnou odpověď v případě smrti jedné ze smluvních stran, třetí osobu nevyjímaje. *„Ohledně smrti dlužníka nebo věřitele nicméně zásadně platí, že zánik závazku nezpůsobuje.“*[7] Výše uvedené se zásadně neužije v případě několika výjimek, z nichž nutno zmínit vázanost závazku výhradně na osobu dlužníka či věřitele, která ve věci smlouvy o úschově nehraje zásadní roli, nicméně lze určit smrt uschovatele popřípadě schovatele za odkládací podmínku dle ustanovení § 548 odst. 2 NOZ, případně též i jako délku doby, po níž má závazek trvat.

Provázanost zákona se může na první pohled zdát až přespříliš jasná a triviální. Subjektivní výklad právního předpisu je z mnoha směrů zejména účelový a fixovaný na osobu vykládající takový právní předpis. Slovy zákona se ale *„nikdo nesmí dovolávat slov právního předpisu proti jeho smyslu“*[8] Reformulovat tzv. úmysl zákonodárce se v závěru stejně pokusí samotný soudní orgán, jehož rozhodnutí bude pro futuro odrazovým můstkem dalších výkladových snažení a postupů doufejme nejen smlouvy o úschově.

Jiří Bálek,

student Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

e-mail: jiri.balek@icloud.com

[1] Převzatá věc

[2] Schovatel se zavazuje věc převzít a opatrovat ji pro uschovatele, jak bylo ujednáno.

[3] Jiří Švestka ... [et al.]. Občanský zákoník : komentář. Svazek V, (§ 1721 až 2520). Praha : Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 722.

[4] Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 755.

[5] Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 749.

[6] Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 751.

[7] Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1234.

[8] Ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, v platném znění

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)